

Врз основа на член 30 од Законот за изменување и дополнување на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” број 46/2004), Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 8 октомври 2004 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија.

Пречистениот текст на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија ги опфаќа: Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” број 67/92), Законот за изменување и дополнување на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” број 20/2003) и Законот за изменување и дополнување на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” број 46/2004) во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

Бр. 10-3797/2
8 октомври 2004 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Цветанка Иванова, с.р.

ЗАКОН
ЗА ПАТНИТЕ ИСПРАВИ НА ДРЖАВЈАНИТЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдуваат видовите патни исправи и визи и постапката за нивно издавање на државјаните на Република Македонија.

Член 2

За патување во странство на државјаните на Република Македонија потребна им е патна исправа утврдена со овој закон, ако со меѓународен договор поинаку не е определено.

Владата на Република Македонија може да одреди дека за патување во странство или во одделни странски држави е потребна и виза од причина за меѓународен реципроцитет, заради заштита на безбедноста на Република Македонија или заштита на здравјето на луѓето.

II. ВИДОВИ ПАТНИ ИСПРАВИ И ВИЗИ
И НАДЛЕЖНОСТ ЗА НИВНО ИЗДАВАЊЕ

Член 3

Патни исправи се: пасош, заеднички пасош, дипломатски пасош, службен пасош и патен лист, како и патни исправи кои се издаваат врз основа на меѓународни договори.

За време на престојот во странство, патната исправа служи за утврдување на идентитетот и како доказ за државјанство на Република Македонија.

Како патна исправа за патување во странство на членовите на екипажот во внатрешната, меѓудржавната и меѓународната пловидба им служи и поморската, односно бродарската книшка, со виза издадена во смисла на овој закон.

Член 4

Државјанин на Република Македонија може да има само една патна исправа од ист вид издадена од надлежен орган на Република Македонија.

Член 5

Пасошот е лична исправа која му се издава на државјанин на Република Македонија заради патување и престој во странство, како и за враќање во земјата.

Забрането е да се даде патна исправа на послуга на друг или лицето да се послужи со туѓа патна исправа како со своја.

Државјанинот кој ќе го промени личното име е должен да поднесе барање за замена на патната исправа со нова.

Забрането е да се користи патна исправа која е внесена во евиденцијата за изгубени и исчезнати патни исправи.

Забрането е патната исправа да се дава или зема во залог поради ненамирени обврски кон државните органи, правни и физички лица.

Имателот на патната исправа е должен грижливо да ја чува патната исправа од кражба или оштетување.

Забрането е менување, бришење или исправање на податоците и на забелешките во патната исправа, како и менување на фотографијата или на потписот во патната исправа.

Член 6

Ако лицето до навршени 14 години живот патува во странство или се враќа од странство без присуство на родител или старател или е во присуство на друго лице, за неговото патување потребна е писмена согласност од родителите или старателот заверена од Министерството за внатрешни работи, односно од дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство.

Член 7

Заедничкиот пасош е патна исправа која се издава за група од најмалку пет, а најмногу 50 државјани на Република Македонија, кои заедно патуваат во странство и заедно се враќаат во земјата.

При патување во странство со заеднички пасош, водачот на групата се внесува во заедничкиот пасош под реден број еден, а лицата кои се внесени во заедничкиот пасош се должни да имаат со себе јавна исправа со фотографија од која може да се утврди нивниот идентитет.

Доколку лицето кое се внесува во заедничкиот пасош, поседува и личен пасош, истиот се остава на чување во Министерството за внатрешни работи каде што е издаден заедничкиот пасош до завршувањето на патувањето.

Член 8

Патниот лист е лична исправа која му се издава на државјанин на Република Македонија кој останал во странство без патна исправа, само за враќање во земјата.

Член 9

Дипломатскиот и службениот пасош се исправи кои се издаваат на носител на јавна функција, државен службеник и работник во државните органи, заради патување во странство и обезбедување на нивна заштита при извршување на службените задачи, во согласност со меѓународното право.

Дипломатскиот и службениот пасош може да се користи само ако има виза.

Дипломатскиот и службениот пасош се сопственост на Република Македонија.

Член 10

Дипломатски пасош им се издава на избрани и именувани лица, раководни државни службеници и раководни работници во државни органи; на државни службеници во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија во странство; на државни службеници на Министерството за надворешни работи кои извршуваат дипломатско-конзуларни работи и задачи и имаат дипломатски статус; на воени претставници на Република Македонија во странство кои имаат дипломатски статус; на лица кои со одлука на Владата на Република Македонија заминуваат на работа во меѓународни организации во својство на функционери со дипломатски ранг во тие организации, како и на дипломатски курири.

Дипломатски пасош може да им се издаде и на членовите на потесното семејство на лицата од ставот 1 на овој член, кога истите живеат со нив во заедничко домаќинство во странство во времето на дипломатската мисија.

Член 11

Службениот пасош се издава на државни службеници на Министерството за надворешни работи и на државни службеници во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија во странство, освен на лицата од членот 10 на овој закон, како и на раководни државни службеници и на раководни работници со посебни овластувања во други државни органи кои патуваат во странство заради службена работа, а за што е потребно поседување на службен пасош.

Службен пасош може да се издаде и на членовите на потесното семејство на лицата од ставот 1 на овој член, а кои со нив живеат во заедничко домаќинство во странство.

Член 12

Визата е одобрение за патување во странство која се внесува во патната исправа и со која се констатира дека на имателот на патната исправа му е одобрено преминување на државната граница, поради заминување во земјата која е назначена во визата и во рокот предвиден во истата.

Визата се издава за едно или повеќе патувања во странство.

Член 13

Пасош, заеднички пасош, патна исправа издадена врз основа на меѓународен договор и виза, издава Министерството за внатрешни работи.

Во итни случаи (лекување, болест, смрт на член на потесното семејство, неодложен службен пат и слично) виза на пасош и виза на заеднички пасош може да се издаде и при контрола на преминувањето на државната граница.

Член 14

Дипломатскиот и службениот пасош, како и визите на тие пасоши ги издава Министерството за надворешни работи.

Член 15

На државјанин на Република Македонија, кој во странство престојува непрекинато повеќе од шест месеца, пасош и виза на тој пасош може да му издаде дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство.

По исклучок на одредбата од ставот 1 на овој член на државјанин на Република Македонија на кој во странство му е изгубен пасошот, е неопходно да остане во странство подолго од 30 дена поради лекување, службена работа, школување, специјализација или од други оправдани причини, дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство може да му издаде пасош и виза на тој пасош.

Член 16

Патниот лист го издава дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство на државјанин на Република Македонија, кој во странство останал без патна исправа.

III. ВАЖЕЊЕ НА ПАТНИТЕ ИСПРАВИ И ВИЗИ

Член 17

За лица постари од 27 години пасошот се издава со рок на важење од десет години.

За лица на возраст од 4 до 27 години пасошот се издава со рок на важење од пет години.

За лица до навршени 4 години живот пасошот се издава со рок на важење од две години.

Член 18

Заедничкиот пасош се издава со рок на важење кој е потребен за извршување на заедничкото патување во странство, но не подолго од една година.

Член 19

Патниот лист се издава со рок на важење до 30 дена или за времето кое е потребно за враќање во Република Македонија.

Член 20

Дипломатскиот и службениот пасош се издаваат со рок на важење до пет години.

Член 21

Виза на пасош и заеднички пасош се издава со рок на важење кој не може да биде подолг од рокот на важењето на пасошот.

Виза на поморска и бродарска книшка се издава со рок на важење од пет години.

За патна исправа издадена врз основа на меѓународен договор, виза се издава со рок на важењето на таквата патна исправа, но не подолго од пет години.

Член 22

Пасошот, дипломатскиот пасош и службениот пасош важат за неограничен број патувања во странство.

Заеднички пасош се издава со важност за едно патување во одредена држава, односно држави.

Член 23

Виза се издава со важење за патување во одредена држава, повеќе држави или за сите држави.

IV. ПОСТАПКА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ПАТНИ ИСПРАВИ, ВИЗИ И ВОДЕЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈА

1. Обрасци на патни исправи и визи и водење на евиденција

Член 24

Патната исправа и визата се издава на пропишан образец кој го содржи грбот и името на Република Македонија.

Член 25

Во пасошот и патниот лист се внесуваат следниве податоци за имателот на патна исправа:

- 1) презиме и име;
- 2) ден, месец и година на раѓање;
- 3) место и општина на раѓање;
- 4) живеалиште;
- 5) престојувалиште;
- 6) државјанство и
- 7) единствен матичен број на граѓанинот.

Во заедничкиот пасош се запишува државата, односно државите во кои групата патува, важноста на заедничкиот пасош, името и презимето, датумот на раѓање, местото на раѓање, живеалиштето и адресата на станот на водачот на членовите на групата.

Во дипломатскиот и службениот пасош се внесуваат податоците од ставот 1 точки 1 и 2 на овој член, како и податокот за функцијата на носителот на тој пасош.

Член 26

За издадените патни исправи и визи, како и за изгубените и исчезнатите патни исправи, Министерството за внатрешни работи и дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија во странство, водат пропишана евиденција согласно со утврдените стандарди и законски прописи.

Член 27

Обрасците на патните исправи и на визите се печатат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, со превод на англиски и француски јазик и нивното писмо.

На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, на нивно лично барање, образецот на пасошот и патниот лист се печати и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

Податоците кои се внесуваат во патната исправа се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на основно латинско писмо (I CAO DOC 9303).

На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, на нивно лично барање, податоците кои се внесуваат во пасошот и во патниот лист се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

На граѓаните кои зборуваат јазик различен од службениот јазик, на нивно лично барање, податоците за личното име што се внесуваат во пасошот се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот и писмото што го употребува граѓанинот.

2. Барање за издавање на патни исправи и визи

Член 28

Пасош, заеднички пасош и патен лист за враќање во земјата, се издава на барање на граѓанинот.

Дипломатски и службен пасош се издава на барање на надлежен државен орган.

Член 29

Барањето за издавање на патна исправа или виза се поднесува лично на пропишан образец.

За малолетно лице, односно лице кое е лишено од деловна способност, барањето за издавање на патна исправа или виза го поднесува еден од родителите, односно старателот.

Член 30

Кога родителското право го врши еден од родителите, барањето за издавање на патна исправа или виза за лице помладо од 18 години го поднесува родителот на кого лицето му е доверено на чување и воспитување, со согласност и од другиот родител.

Ако другиот родител на лицето од ставот 1 на овој член се противи на издавањето на патната исправа или виза, органот надлежен за издавање на патни исправи и визи постапува во согласност со Законот за семејството.

Член 31

Барањето за издавање на патна исправа или виза ги содржи податоците кои се внесуваат во пасошот.

Со барањето за издавање на патна исправа или виза, се приложува на увид лична карта или друга јавна исправа со фотографија издадена од надлежен орган во Република Македонија, од дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство, како и од надлежен орган на странска држава од која може да се утврди идентитетот на подносителот на барањето.

Член 32

Заедно со барањето за издавање на пасош, заеднички пасош или патен лист се приложуваат и две фотографии со пропишана големина, од кои може да се утврди идентитетот на лицето на кое му се издава пасошот, заедничкиот пасош, односно патниот лист.

Ако лице кое бара издавање на пасош, поседува важечки пасош, кој поради пополнест или оштетување е во таква состојба што не може да служи за својата намена, заедно со барањето за издавање на пасош се приложува и важечкиот пасош, заради поништување.

Државјанин на Република Македонија кој постојано престојува во странство, во барањето за издавање на пасош ги наведува местото и државата во која престојува.

Член 33

Во барањето за издавање на заеднички пасош се наведуваат податоци за водачот и за членовите на групата, странската држава, односно држави во кои групата има намера да патува, предвиденото време на престој во странство, како и името и презимето и бројот на патната исправа на водачот и на членовите на групата.

Член 34

Виза за пасош, заеднички пасош, како и за поморска и бродарска книшка, се издава на барање на лицето, а виза на дипломатски и службен пасош се издава на барање на надлежен државен орган.

Член 35

Во барањето за издавање на виза се означува и државата во која лицето има намера да патува, како и времето предвидено за престој во странство.

Заедно со барањето за издавање на виза се приложува и патната исправа, односно поморска или бродарска книшка.

Член 36

Патна исправа или виза, се издава во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето.

По исклучок од ставот 1 на овој член, во итни случаи (лекување во странство, смрт или болест на член од семејството, неодложно службено патување) или поради други оправдани причини, пасошот или визата се издаваат најдоцна во рок од 24 часа од поднесувањето на барањето.

3. Одбивање на барањето за издавање на пасош или виза, односно одземање на пасош и поништување на виза

Член 37

Поднесеното барање за издавање на пасош или виза, ќе се одбие и нема да се издаде пасош или виза, ако:

- 1) против лицето кое бара издавање на пасош или виза е поведена кривична постапка на барање од надлежниот суд;
- 2) лицето кое бара издавање на пасош или виза е осудено на безусловна казна затвор додека не ја издржи казната;
- 3) тоа го побара центарот за социјална работа во врска со вршењето надзор над родителското право и работите со старателството, согласно со Законот за семејството;
- 4) е поднесено барање за поведување на пркршочна постапка согласно со членот 46 на овој закон и

5) на лицето му престанало државјанството на Република Македонија.

Ако некоја од причините од ставот 1 на овој член настапила по издавањето на пасошот или визата, пасошот ќе се одземе, а визата ќе се поништи.

Член 38

За сите факти кои за последица имаат престанување на причините за одбивање на барањето за издавање на пасош или виза, надлежниот суд или орган, е должен веднаш да го известат Министерството за внатрешни работи.

Ќе се смета дека се престанати причините за одбивање на барањето за издавање на пасош или виза од членот 37 став 1 точка 1 на овој закон, ако надлежниот суд не го обнови барањето по истекот на една година од денот на поднесувањето на барањето за одбивање на барањето за издавање на пасош или виза.

Ќе се смета дека се престанати причините за одбивање на барањето за издавање на пасош или виза од членот 37 став 1 точка 4 на овој закон по истекот на рокот од шест месеца од денот на поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка.

Член 39

Во решението со кое се одбива барањето за издавање на пасош или виза, односно со кое се одзема пасошот или се поништува визата, се наведуваат причините од кои органот се раководел при донесувањето на таквото решение.

Член 40

Против решението со кое е одбиено барањето за издавање на пасош или виза, односно е одземен пасошот или е поништена визата, жалба може да се поднесе до надлежната комисија на Владата на Република Македонија.

Член 41

На барање на лицето на кое му е одбиено барањето за издавање на патна исправа или виза, односно на кое му е одземена патната исправа или му е поништена визата, Министерството за внатрешни работи може во оправдани случаи (смрт на член на семејството, лечење во странство, неодложни службени работи и друго) да издаде пасош или виза со ограничен рок на важење, но најмногу до една година ако за тоа добие согласност од надлежниот суд или орган кој барал ставање на забраната за издавање на патна исправа или виза.

4. Исчезнување или губење на пасош

Член 42

Исчезнувањето или губењето на пасошот имателот е должен да го пријави веднаш, а најдоцна во рок од три дена од денот на дознавањето, до Министерството за внатрешни работи.

Исчезнувањето или губењето на пасошот во странство нејзиниот имател е должен, веднаш да го пријави во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство.

Член 43

Исчезнувањето или губењето на пасошот имателот е должен во Република Македонија да го огласи во “Службен весник на Република Македонија” пред поднесување на барањето за издавање нов пасош.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 44

Со парична казна од 5.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок службено лице во државен орган кое патната исправа ја зема во залог поради ненамирени обврски (член 5 став 5).

Член 45

Со парична казна од 50.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице кое патната исправа ја зема во залог поради ненамирени обврски (член 5 став 5).

Со парична казна од 5.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 46

Со парична казна од 5.000 до 20.000 денари или со казна затвор до 30 дена ќе се казни за прекршок физичко лице:

1) кое својата патна исправа ќе ја даде на послуга на друго лице или ќе се послужи со туѓа патна исправа како со своја (член 5 став 2);

2) кое нема да поднесе барање за замена на патна исправа со нова патна исправа (член 5 став 3);

3) кое патната исправа ќе ја даде или земе во залог поради ненамирени обврски (член 5 став 5);

4) кое грижливо не ја чувало патната исправа (член 5 став 6) и

5) кое ќе измени, избрише или исправи податоци и забелешки во патната исправа, или ќе ја замени фотографијата или потписот во патната исправа (член 5 став 7).

Член 47

Со парична казна од 5.000 денари или со казна затвор до 30 дена ќе се казни за прекршок физичко лице:

1) кое користи патна исправа што е внесена во евиденцијата за изгубени или исчезнати патни исправи (член 5 став 4) и

2) кое веднаш, а најдоцна во рок од три дена не го пријави исчезнувањето или губењето на патната исправа (член 42).

VI. ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Член 48

Пасошите и визите издадени пред денот на влегување во сила на овој закон, ќе важат до рокот на важење кој е наведен во патната исправа, односно визата, а најдолго во рок од две години од денот на влегување во сила на овој закон.

По истекот на рокот на важење на патната исправа и визата од ставот 1 на овој член, истите не можат да се продолжуваат.

За државјаните на другите републики кои во рок од една година согласно со Законот за државјанството на Република Македонија поднесле барање за стекнување на државјанство на Република Македонија, нивните пасоши и визи издадени пред денот на влегување во сила на овој закон ќе важат до истекот на рокот за кој се издадени, а најдолго во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Со патните исправи издадени до денот на влегувањето во сила на овој закон не се докажува државјанството на Република Македонија.

Член 49

Постапките по барањето за издавање на патни исправи и визи започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат според одредбите на овој закон.

Член 50

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе подзаконски прописи за:

1) образецот за пасош, заеднички пасош, патен лист и образецот за виза, како и податоците кои се запишуваат во нив;

2) образецот за барање за издавање на пасош и заеднички пасош, како и образецот за барање за издавање на виза на тие пасоши;

3) начинот на издавање на пасош и заеднички пасош, како и постапката за издавање на визи на тие пасоши;

4) начинот на фотографирањето и земањето на потписот за патна исправа и

5) начинот на водење на евиденцијата за издадените и одземените пасоши, заедничките пасоши издадени, односно поништени визи на тие пасоши, како и за водење на регистарот за изгубени и исчезнати патни исправи.

Член 51

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за надворешни работи да донесе подзаконски прописи за:

1) постапката за издавање на патни исправи и визи од страна на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија во странство и

2) начинот на водење на евиденцијата за издадените патни исправи и визи во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија во странство.

Член 52

Се овластува министерот за надворешни работи во согласност со министерот за внатрешни работи да донесе подзаконски прописи за:

1) постапката за издавање на дипломатски и службени пасоши, како и на визи кои ќе се издаваат на тие пасоши;

2) обрасците за дипломатски и службени пасоши, како и обрасците на визи кои ќе се издаваат на тие пасоши;

3) начинот на водење на евиденцијата за издадените дипломатски службени пасоши, како и за издадени визи на тие пасоши и

4) листа на носители на дипломатски и службени пасоши.

Член 53

Запишувањето на лицето до навршени 14 години живот во пасошот на родителот, односно старателот издаден пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се поништи по службена должност кога на лицето ќе му биде издаден сопствен пасош, а најдолго во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 54

Постојните подзаконски прописи влезени во сила пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се усогласат со одредбите на овој закон во рок од шест месеца од денот на неговото влегување во сила.

Член 55

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за патните исправи на државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија (“Службен лист на СФРЈ” број 30/79 и 53/85).

Член 56

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на законот.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат досегашните прописи.